

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.434/2021/12.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2021. október 28. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

Az aljas indokból, több ember sérelmére elkövetett emberölés büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2021. július 6. napján kihirdetett 7.B.381/2020/65. számú ítéletét helybenhagyja.

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

I n d o k o l á s

I.

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével – a vádtól eltérve, az aljas indokból elkövetést mellőzve – Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) pont]. Ezért életfogytig tartó, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott legkorábban 25 év letöltése után bocsátható feltétes szabadságra. A szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett továbbá a lefoglalt bűnjelekről, a sértetti hozzátartozók által előterjesztett polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bünygi költség viselésére.

II.

[2] Az ítélet ellen egyrészt az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, az aljas indokból történő elkövetés megállapítása és a büntetés súlyosítása, a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjának megváltoztatása, hosszabb tartam, nevezetesen

harmincöt évben való meghatározása érdekében. Indokai szerint a maga is házasságon kívüli kapcsolatot fenntartó vádlottnál nincs olyan ok, mely cselekményét erkölcsileg mentené. A vádlottat felesége feletti kizárólagos birtoklási vágy vezette. A bűncselekményt e birtoklási vágy megsértése motiválta, mely erkölcsileg elvetendő és az aljas indokú elkövetést alapozza meg. A vádlott ugyan büntetlen, de az elkövetett bűncselekmény kiemelt tárgyi súlya miatt indokolt a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjának módosítása, ezért harmincöt év megállapítását indítványozta (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség B.871/2019/80.).

[3] Az ítéletet másrészt védelmi fellebbezések támadták. A vádlott és a védő a tényállás megalapozottságát is kifogásolva enyhébb minősítés, elsősorban gondatlan emberölés, másodlagosan erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítása, valamint a büntetés jelentős enyhítése érdekében terjesztettek elő jogorvoslatot. A védő fellebbezését a másodfokú eljárásban a törvényi előírásnak megfelelően írásban részletesen indokolta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a fegyverszakértői bizonyítással összefüggésben az ítéletre is kiható olyan eljárási szabálysértést vétett, mely a határozat hatályon kívül helyezését indokolja. Az ítéletet részben e bizonyítás hiányossága és a fel nem oldott ellentétek miatt részben megalapozatlannak is tartotta, továbbá az indokolás érvei szerint komoly ellentmondásokat tartalmaz, főként a vádlotti fegyverhasználattal összefüggésben. A cselekmény minősítését is sérelmezte, mert álláspontja szerint sértett 1 tekintetében a szándékosság nem tárható fel, az ajtón keresztül történő lövés legfeljebb tudatos gondatlanságra enged következtetni, másfelől a bíróság tévedett, amikor elvetette az erős felindulásban elkövetést. Az enyhébb minősítés, valamint a jelentős sértetti közrehatás mellett a büntetés eltúlzott. Ezért elsősorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és a megismételt eljárásban új fegyverszakértő kirendelésére, a vádlotti járműben löpornyom kutatásra, helyszíni szemle és bizonyítási kísérlet lefolytatására (láthatóság-kontroll), másodlagosan a megalapozatlanság fellebbezési eljárásban való kiküszöbölésére tett indítványt (7. sorszámú másodfokú irat).

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.302/2020/9. számú átiratában az ügyészségi perorvoslatot fenntartva a védelmi fellebbezést alaptalannak találva, a támadott ítélet részleges megváltoztatására, a több ember sérelmére minősítő körülmény mellett az aljas indok megállapítására, az életfogytig tartó szabadságvesztésből a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának számottevő súlyosítására, egyéb részekben a határozat helybenhagyására tett indítványt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával alapvetően megalapozott tényállást állapított meg, mely azonban hiányosság és helytelen ténybeli következtetés miatt részben megalapozatlan, így kiegészítése indokolt a vádlott és sértett 1 korábbi telefonos beszélgetésére, a sértett fenyegető kijelentéseire, a vádlott feleségével szemben e sértett által tanúsított lekezelő magatartásra, a negyedik, sértett 2 sértettet érő lövés előtti szóváltásra, a vádlott származásának becsmérlésére, és a megtorló vádlotti indulat tényeire, valamint a lövési irányokra nézve.

[5] A másodfokú bíróság a védelmi perorvoslatokat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdés értelmében nyilvános ülésen bírálta el.

[6] A nyilvános ülésen az ügyész az írásbeli észrevételében foglalt indokok alapján az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, az aljas indokból elkövetés megállapítására is és a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjának későbbi időpontban történő meghatározására tett indítványt.

[7] A védő a fellebbezése írásbeli indokolása szerint indítványozta a támadott ítélet hatályon kívül helyezését, ennek hiányában az enyhébb minősítés kimondását és a büntetés lényeges enyhítését, a minősített emberölés megállapítása esetére pedig elegendőnek tartotta határozott idejű szabadságvesztés kiszabását. A vádlott az utolsó szó jogán megbánását hangoztatta.

III.

[8] A fellebbezések alaptalanok.

[9] A fellebbezések irányára tekintettel az ügyben a Be. 590. § (1), (2) bekezdése értelmében teljes volt a felülbírálat, azaz a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a perjogi szabályok, a tényállás megalapozottsága, a bűnösség, a cselekmény minősítése, a büntetéskiszabás és egyéb kérdések vonatkozásában is arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

[10] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást perrendszerűen, alaposan, körültekintően folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem lényeges relatív, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási hibát.

[11] A védelmi okfejtéssel szemben a másodfokú bíróság a fegyverszakértői bizonyítással összefüggésben sem észlelt eljárási szabálysértést. A másik szakértő kirendelésének mellőzése, a megfelelő indokaira is tekintettel a bizonyítási indítvány elutasítása nem minősül eljárási szabálysértésnek, e körben legfeljebb nem jog, -hanem ténykérdésben merülhetnek fel kifogások, melyek azonban a később részletezettek szerint szintén nem voltak alaposak.

[12] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak részben volt megalapozatlan hiányosságok és a motívum kapcsán helytelen ténybeli következtetés miatt [Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pont].

[13] Hiányosságot jelent, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen elfogadott személyi és tárgyi bizonyítékok ellenére nem rögzített minden lényeges tényt egyrészt az előzmények, valamint a konkrét elkövetési magatartás, különösen a lövési mechanizmusok és a sértetti sérülések kapcsán, melyek tényállásba foglalása szükséges a törvény által is megkívánt valósághűség

megteremtése érdekében. Ezen túl a bosszúvágyra utalást sértett 1 előtti támadás motívumaként az elsőfokú bíróság helytelen ténybeli következtetéssel állapította meg. E megalapozatlansági ok főként a közvetett bizonyítás során merül fel, amikor vagy a kiinduló tétel helytelen, vagy az abból vont logikai következtetés nem felel meg a logika törvényeinek, vagy az elfogadott bizonyítási anyagnak. Az kétségtelen, hogy a vádlottat indulat, düh, elkeseredettség vezette, de a bizonyítékok az „aljas” bosszút nem igazolják. A vádlott a feleségével szexuális kapcsolatot létesítő sértett ellen elsődlegesen szerelemféltség és csalódottság miatt lépett fel, nem pedig bosszúból. A tényállás e részben ellentétes is a rendelkező résszel és a jogi indokolással is, mert a bosszú már megalapozhatná akár részben az aljas indokú elkövetést, melynek ténybeli alapjai azonban nem igazoltak, utalva rá, hogy azokat a vád sem tartalmazta.

[14] A részbeni – és a másodfokú eljárásban kötelező módon orvosolandó – megalapozatlanságot az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján a következők szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

[15] [4] bekezdés: Terhelt1 vádlott féltékenységből, szerelemféltelességből, csalódottságából fakadóan, dühös állapotban indult sértett 1 házához. Mellőzi egyben a bosszúvágyra utalást.

[16] [5] bekezdés: Az első és második lövés sértett 1 irányába a cím1 szám alatti lakóház előtti járda és az aszfaltút között elhelyezkedő, apró kővel szórt murvás területről történt. Az első lövés pillanatában a sértett menekülő, futó testhelyzetben volt, a lövést leadó vádlottnak háttal. Az első lövést a vádlott szemből tekintve a nagykapu baloldali téglaoszlopától jobbra 1,5 méterre, a kerítés vonalától mintegy 3,5-4 méterre, a másodikat pedig a nagykapu közepénél, annak vonalától mintegy 2 méterre állva adta le.

A menekülő sértettet a második lövés az éppen bezárt ajtó mögött érte és még utolsó erejével bement a szobába, ahol elhalálozott.

[17] [6] bekezdés: A 42 éves 183 cm testmagasságú sértett 1-et a lövés a hát bal oldalán érte a talpsíktól 143,5 cm-re. Az 1 rendbeli lövési sérülés a bal oldali háti felszín felől a test elülső felszíne felé haladt, elsődlegesen fentről lefelé, nyílrányban. A lövedék a VIII-IX. borda tájékán irányt változtatott, majd a mellüregbe hatolva hátulról előre, letről felfelé, balról jobbra tartott, majd a szegycsont markolatát is elérte a felette levő bőrt az alapjáról leszakítva. Az áthatoló lövedék és leszakadó darabjai a bal alsó és felső tüdőlebenyt súlyosan roncsolták, megszakadt a bal fő tüdőverőér és a bal oldali főhörgő folytonossága, a szívburok bal fülcse mögötti területe, valamint a mellkasi főverőér folytonossága is többszörösen a billentyű síkja felett, az áthajlásnál és a leszálló szakasz középső harmadában. A lövési sérülés és a sértett halála között közvetlen az okozati összefüggés.

[18] [7] bekezdés: A vádlott a harmadik lövés leadását és sértett 2 sértettel folytatott rövid szóváltást követően a kocsijával elindult a helyszínről, majd mintegy fél perc múlva

megfordulva visszatért. Megállt a kocsival az úton, ekkor sértett 2 a vádlott felé indult. A vádlott kiszállt a gépjárműből a puskával a kezében, amit a felé tartó sértettre emelte, aki a telefonját a vádlottra tartotta és olyan kijelentést tett, hogy „mocskos cigány, lelőtted a fiamat”.

A negyedik, sértett 2t elérő lövést a vádlott álló testhelyzetben adta le a cím2 szám alatti lakóház hátsó részének vonalában az aszfaltúton, annak a ház felőli részétől 1,5 méterre, a sértettől mintegy 13-13,5 méter távolságból. A sértett ekkor hátat fordítva tartott a fia portájának kapuja felé.

[19] [9] bekezdés: A 65 éves, 172 cm testmagasságú sértett 2 sértett a háttájékon a talpsíktól 117 cm-re, a középvonaltól jobbra 4 cm-re érte a vádlott lövése. A lövési sérülés a testbe hatolást követően áthaladt a háti XII. és ágyéki I. csigolya között, majd a hasüregi területen, ronsolva a hashártya mögötti részt, a máj jobb lebenyét, valamint megnyitotta a gyomorfalat, ezt követően a rekeszen áthaladva ronsolta a jobb tüdő alsó lebenyét, valamint a szív jobb pitvarát és jobb kamráját, következményesen nagy mennyiségű bal oldali vérgyülemet okozott, majd a XII. borda alatt közvetlenül a középvonaltól balra 4 cm-re, a talp síkjától 124 cm-re hagyta el a lövedék a testet. A löcsatorna hátulról-előre, jobbról kissé balra, nagyjából vízszintes síkban haladt, a lövedék sértette a hasi aortát is. A lövési sérülés és a sértett halála között közvetlen okozati összefüggés áll fenn.

[20] sértett 2 fellépését és kijelentéseit illetően a tényállást a másodfokú bíróság részben a vádlott, valamint tanú6 és tanú5 tanúvallomása, a lövési irányokat, lőtávokat tekintve szakértő5 fegyverszakértő nyomozás során készített szakvéleménye (nyomozási irat 535-537. lap), a löirányok meghatározása kapcsán is támpontot adó sértetti sérüléseket az igazságügyi boncjegyzőkönyvek és orvosszakértői vélemények (nyomozási irat 483-485., 501-503. lap), valamint az elkövetési magtartás részleteit érintően pedig a térfelügyelő kamera felvételei mint tárgyi bizonyíték alapján egészítette ki.

[21] A módosítással a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdés szerint a másodfokú eljárásban irányadó.

[22] Az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi jellegű, közvetlen, közvetett és származékos bizonyítékokat megvizsgálta és azokat egyenként és összességében is hibátlanul, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai szerint kifogástalanul értékelte. Vizsgálta a vádlott – a sértettek elleni fegyveres támadást és részben a tudatos, szándékos ölést elismerő – védekezését, a cselekményről közvetlenül és közvetetten információkat szerző tanúk vallomását, a részletes orvosszakértői és fegyverszakértői bizonyítást, mint ahogy a fontos tárgyi bizonyítékokat és a helyszín adatait is. A bizonyítékokat egyenként és összeségében is hibátlanul értékelte. A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság igen részletes és alappal nem támadható indokolást adott, melyben foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett. Ezen indokokban több irányból és a logika törvényeit megtartva adott számot arról, hogy a vádlott vallomását mely részekben fogadta el, s mely részekben nem képezhetik a tényállás alapját. A személyi bizonyítás során a tanúvallomásokat behatóan elemezte és nem vétett perjogi hibát a

fegyverszakértő véleményének mérlegelésekor sem. A szakértő a valóban lényeges szakkérdésekre megfelelő, kételyt nem keltő, a tudomány állásával összhangban álló választ adott.

[23] Fontos a revízió e részében leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában, vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljáráásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják [BH2020. 94. (Kúria Bfv.I.486/2019.)].

[24] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak, azaz a vádlott fegyveres cselekvősége valóban a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés f) pontja szerinti több ember sérelmére – mindkét passzív alanyánál – egyenes szándékkal elkövetett emberölés büntettének törvényi tényállását merítette ki. Büntethetőségi akadály hiányában ezért megfelel a törvénynek a bűnösség kimondása.

[25] Elsősorban azt kell kiemelni, hogy büntethetőségi akadály nem áll fenn. A cselekmény útonálló, közterületen véghez vitt, kivégzésszerű, megdöbbentő volta miatt elsődlegesen a kóros elmeállapotot kellett kizárni. Ezt az alapos és részletes elmeorvosszakértői bizonyítás elvetette és a törvényszék helyesen találta hitelt érdemlőnek a kulcsfontosságú bizonyítási eszközökből származó bizonyítékot. Mindez szakkérdés, ezért a szakértők aggálymentes megállapítására megalapozott tényállás alapítható.

[26] Amint a törvényszék kifogástalan indokolással megállapította, a vádlott egyenes ölési szándékkal cselekedett mindkét sértett vonatkozásában. A helyesen értékelt és irányadó alanyi és tárgyi körülmények alapján ez vitathatatlan. Az elkövetés során a vadászpuskával a sértettek életét ki akarta oltani, és a halálos eredmény a célzott szándék szerint be is következett. sértett 2 sértett esetében az irányadó tényállásul elfogadott és főként a térfigyelő kamera felvételei szerint az átlagostól nagyobb pontossággal rekonstruálható múltbeli esemény egyértelműen igazolja, hogy a vádlott célzottan lőtte hátba e sértettet, konkrétan kivégezte az utcán, esélyt sem hagyva számára.

[27] Az ölési cselekmény folytán több, két ember meghalt, ezért a Btk.160. § (2) bekezdés f) pontjában meghatározott törvényi egység létrejött.

[28] Az *aljas indokból elkövetés* megállapításának azonban – egyetértve az elsőfokú ítélettel – nem álltak fenn a törvényi előfeltételei.

[29] Az ítéltábla megjegyzi, hogy a vádban és megfelelően az ítéletben sem volt ténybeli alapja e minősítő körülmény megállapításának. Ez pedig alapvető feltétele a jogkövetkeztetés levonásának. A jelzett minősítő körülmény megállapításának azonban nem elsősorban a tettazonosság keretei képezték az akadályát, hanem a fő kérdésekben helyes bírói mérlegelés és ténymegállapítás.

[30] A vádbeli és ítéleti tényállás viszonyát illetően, azaz a tettazonosság Be.-ben is töretlen elvét érintően azonban szükséges az állásfoglalás azzal, hogy az ítéltábla a bírói gyakorlatot, a törvény dogmatikáját és a jogtudomány eredményeit is figyelembe véve a tettazonosság szigorúbb álláspontját képviseli, azaz vád tárgyává nem tett és a cselekmény minősítését érdemben meghatározó, jelen esetben életfogytig tartó büntetéshez is vezető ítéleti ténymegállapításra a másodfokú perben nem lát lehetőséget. Ismertek természetesen más álláspontok is, de ez olyan fontos tény- és jogkérdés, melyben a vádlottnak nyújtott kedvezmény (*favor defensionis*) elvét is követve a terhelt javára kell dönten.

[31] A vádirat és a megalapozott ítélet sem írt körül megfelelően olyan tényeket, melyekből az aljas indokból elkövetésre lehetne következtetni, ehelyett egy alapvetően méltányolható emberi érzésből, a gyermekei anyja iránt érzett szerelemföltésből, megalázottságból, elkeseredésből indult ki az egész cselekménysor, nem pedig bosszúból. Ezen érzést nyilván vezette harag, indulat, gyűlölet, de a tettet az sem teszi aljas indokúvá, hogy a vádlottnak is volt szeretője. sértett 1nél ehhez nem férhet kétség. A megcsalt férjnek felesége hűtlensége akkor is mélyen fáj, ha volt más kapcsolata. Ezt fokozta, hogy a házastársa még részleteket is elmondott a szexuális kapcsolatáról.

A másodfokú bíróság sértett 2 sértett vonatkozásában sem látott alapot e minősítő körülmény megállapítására.

[32] E részben utalni kell az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló, a Kúria 3/2012. Büntető jogegységi határozatának II.3. pontjában kifejtettek. Az aljas indokból vagy célból elkövetett emberölésen az erkölcsileg elvetendő motívumból fakadó, valamint ilyen célból elkövetett cselekményeket kell érteni. Az aljas indokból elkövetés eshetőleges szándékkal is megvalósítható (BH2016. 53, BH2017. 143). Rendszerint a nemi erkölcsi elleni bűncselekmény végrehajtása során, vagy a nemi vágy kielégítése, fokozása érdekében elkövetett ölési cselekmények vonhatók e körbe, de ide sorolhatók azon ölések is, melyeket más bűncselekmény leplezése céljából visz véghez az elkövető. A bosszú megítélése e szempontból attól függ, hogy milyen ok váltja ki az elkövetőben az indulatot. Önmagában az a tény, hogy az elkövető önkényesen vesz maga elégtételt az őt ért sérelem miatt, vagy

haragos viszonyból, szerelmi kapcsolatból eredő indulat, például féltékenység hatására cselekszik, még nem alapozza meg az aljas indokból elkövetést.

[33] A már idézettek szerint a felülbírált ügyben egyértelmű, hogy a vádlottat megcsalása miatti indulat vezette sértett 1 esetében, és ebből az érzelmi okból eredt sértett 2 sértettel kialakult konfliktus is. Nem tárható fel olyan erkölcsileg mélyen elítélendő indíték egyik sértettnél sem, melyek megalapoznák az aljas indokú elkövetés megállapítását. sértett 2 sértettnak a vita hevében mondott becsmérlő jellegű és a vádlott etnikai származását is érintő kijelentése sem teremtenek kellő alapot ehhez.

[34] A megfelelő ténybeli alapok hiánya és a kifejtett okok miatt az aljas indokból elkövetésre ezért nem lehet következtetést vonni. Az emberölés mindig embertelen és „aljas” tett, azonban a Kúria már idézett büntető jogegységi határozatának iránymutatásában foglaltakat is figyelembevéve az irányadó tényállás tükrében e minősítő körülmény nem állapítható meg.

[35] Gondatlan emberölésnek az sértett 1 ellen elkövetett cselekmény nem minősíthető a tényállás alapján az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított szándékos elkövetés miatt. Rendszerint ritka, hogy egy löfegyveres támadást olyan objektív és nem cáfolt bizonyíték bizonyít, mint az anyagi igazságot is érvényre juttató kamerafelvétel. A tárgyi bizonyíték pedig kétségbevonhatatlanul szándékos elkövetést alátámasztó tényeket igazol. A vádlott a gépjárművéből kiszállva célzottan lőtt a menekülő sértett felé, akit a lakásba bejutva ért az ajtón keresztül a halálos lövés. Ténykérdés, de az elsőfokú ítélet e részben sem kifogásolható, olykor hogy a vádlott nem a kocsiból adta le az első lövést, melynek egyébként nincs érdemi jogi jelentősége, mert e körben az hangsúlyos, hogy a sértettet le akarta löni, mely sikerült is a második lövés által. Kísérleti szaknál mindez fontos lenne, de így nem központi tény, hogy a vádlott az első lövést honnan adta le.

[36] Az erős felindulás megállapítása a két alapvető törvényi előfeltétel hiánya miatt kizárt. Egyrészt hiányzik a méltányolható indok, főként sértett 2 lelövésénél, másrészt az éplélektani alapon kialakuló, tudat-elhomályosulással járó indulat. A vádlott cselekménye tervszerű jegyeket öltött, jól érzékelhetően tudatosan, célirányosan cselekedett mindkét sértettnél, viszonylag nagyobb távolságról pontosan, halálos eredménnyel lőtt. Nem igazolt tehát olyan affektus, mely megalapozná a privilegizált ölést.

[37] A már jelzettek szerint a vádlotti cselekménynek vannak tervszerű elemei, de a törvény és a bírói gyakorlat által az előre kiterveltség megállapításához szükséges tények nem tárhatók fel. Az események időbeli lefutása viszonylag gyors, hiányzik a tett átgondolása, a részletek kidolgozása, a motívumok harca, másfelől sem a vád, sem a megalapozottá tett tényállás nem tartalmaz adatot az előre kiterveltségre, ezért nem csak anyagi, hanem perjogi indoka is van annak, hogy nem állapítható meg e minősítő körülmény.

[38] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi, enyhítő és súlyosító tényezőket feltárta, és a vádlottal szemben megalapozottan szabott ki életfogytig tartó szabadságvesztést. Ilyen, a társadalmat is megdöbbenítő, kivégzésszerű, útonálló ölést elkövető vádlottat a társadalomtól el kell szigetelni.

[39] A feltételes szabadságra bocsátásból kizárásra, mint végső büntetőjogi megoldásra nincs indok, ezt az ügyészség sem indítványozta, a büntetési célok eléréséhez, a büntetéskiszabási elvek érvényre jutásához, a tett arányos büntetési elveinek érvényesüléséhez a határozatlan ideig, életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazása nem mellőzhető. A feltárt enyhítő körülményekre, a részbeni beismerő vallomásra, a másodfokú nyilvános ülésen is jól érzékelhető terhelti megbánására és arra tekintettel, hogy az emberölés csak egy okból minősül súlyosabban, a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjának meghatározása is arányos, törvényes. Hosszabb tartam előírását, figyelemmel a vádlott életkorára is, a büntetés céljai nem indokolják. E körben meg kell jegyezni, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztés fő szabályként a terhelt halálíg tart, ezt a büntetés neve is jelzi. A feltételes szabadságra bocsátás csak lehetőség. Külön kiemeli a másodfokú bíróság a társadalom és valamennyi ügyben érintett felé, hogy a feltételes szabadságra bocsátás nem automatikus. Arról a büntetés-végrehajtási bíróról dönthet huszonöt év elteltével. A büntetés célja: az általános és egyéni megelőzés, melyben igen fontos a generális prevenció. Ezért elvi érveléssel mutat rá az ítéltábla, hogy jelen ügyben nem huszonöt év szabadságvesztést szabott ki a bíróság, hanem életfogytig tartó, azaz határozatlan tartamú büntetést.

[40] A szankció felülbírálatára kapcsán a másodfokú bíróság még utal a következőkre. A büntetéskiszabás során a büntetőjog általános elveire, és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni. A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek (1214/B/1990 AB határozat). A szankció arányossága azt is jelenti, hogy a hasonló tett elkövetőit hasonló büntetéssel kell sújtani az elkövetett tethöz, és a bűnösség mértékéhez is viszonyítva, de az arányosság vizsgálata a sérelem, a kár, a bűnösség foka, a bűncselekmények súlya egybevetését is feltételezi. Az arányosság jelenti a tetterányosságot, de a büntetésnek az elkövető személyiségéhez is igazodnia kell. Az egyéniesítés azonban nem sértheti a bírói gyakorlat egységének elvét, amely a jogbiztonság és a törvény előtti egyenlőség szempontjából alapvető. Ennek megfelelően a hasonló súlyú bűncselekményekre, illetve hasonló személyi körülményekkel jellemzett elkövetőkkel szemben nem szabad lényegesen eltérő szankciókat alkalmazni. Az egyes bűncselekmények természetéhez és a súlyához igazodó büntetési rendszer és a büntetéskiszabás normatív előírásain nyugvó büntetések együttesen szolgálják a jogállami büntetés funkcióját, a társadalom védelmét, a szankcióval történő arányos és megérdemelt viszonzást, valamint a speciális és generális prevenciót. A büntetés kiszabása során figyelembe kell venni a már idézetteknek megfelelően a bűnelkövető személyi körülményeit, többek között az előéletét [23/2014. (VII.15.) AB határozat III. rész 42. bekezdés]. Ezen elveket az elsőfokú ítélettel kiszabott büntetés biztosítja.

[41] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a közügyektől eltiltásra, az előzetes fogvatartás beszámítására, valamint az egyéb, az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben hozott rendelkezései megfelelnek a törvénynek. A polgári jogi igény

érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása a Be. 560. § (1) bekezdés j) és m) pontján alapszik. A büntetőpernek nem feladata és nincs is eljárási lehetősége a nem vagyoni kár megítélésére, ez a polgári peres bíróság kompetenciájába tartozik. A büntetőeljárás célja: az elkövető felelősségre vonása, és erre sor került. A magánfelek igényüket a polgári bíróság előtt érvényesíthetik.

IV.

[42] A kifejtettekre tekintettel ezért a másodfokú bíróság a jogorvoslatok alaptalansága miatt az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[43] Az előzetes fogvatartás beszámítására vonatkozó rendelkezés a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2021. október 28.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró, Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 7.B.381/2020/65. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.434/2021/12. számú végzése által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. október 28.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke